

คู่มือการจัดการความรู้ (KM)

เรื่อง

การเขียนและตีพิมพ์งานวิจัยจากเคส (กรณีศึกษา)

จัดทำโดย

คณะสัตวแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

คำนำ

การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการรวบรวมความรู้ทั้งที่เป็นความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) และความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) มาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และมีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลและความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งนำ ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างศักยภาพขององค์กรให้มีความสามารถในการแข่งขันระดับสูง

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านงานวิจัย เรื่อง “การเขียนและตีพิมพ์งานวิจัยจากเคส (กรณีศึกษา)” โดยมีวิทยากร คือ ศ.น.สพ. ดร.กรกฎ งานวงศ์พาณิชย์ คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเขียนผลงานตีพิมพ์จากงานวิจัย เนื่องจากงานวิจัยนั้นเป็นส่วนหนึ่งของระบบความรู้ของชาติและเป็นส่วนหนึ่งของกลไกพัฒนาความก้าวหน้าของสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้นการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสกัดความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน และการเสริมสร้างประสิทธิภาพ (Efficiency) ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านงานวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป

คณะสัตวแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกิจกรรมการจัดการความรู้ (KM)

ด้านงานวิจัย ปีการศึกษา 2566

การเขียนงานวิจัยจากเคส หรือกรณีศึกษานั้น เป็นระเบียบวิธีวิจัยรูปแบบหนึ่งที่ค้นหาหลักฐานเชิงประจักษ์โดยสังเกตตรวจสอบปรากฏการณ์ (case) ที่เกิดขึ้นในสมัยปัจจุบันอย่างละเอียดลึกซึ้งภายใต้บริบทชีวิตจริง โดยเฉพาะเมื่อขอบเขตระหว่างบริบทกับปรากฏการณ์นั้นไม่สามารถแยกจากกันได้อย่างชัดเจน การเขียนเคส หรือกรณีศึกษานั้น ทำเพื่อแสวงหาความรู้/ทฤษฎีที่มีอยู่เดิม และสามารถตีพิมพ์เป็นบทความวิจัยในวารสารวิชาการ หรือนำเสนอในงานประชุมวิชาการต่างๆ ได้ โดยการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารทางวิชาการ ถือเป็นขั้นตอนสำคัญเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยและเผยแพร่องค์ความรู้ในแวดวงวิชาการ ทั้งนี้การเขียนบทความเป็นกระบวนการวิจัยขั้นตอนสุดท้ายในการดำเนินงานวิจัย เป็นการนำเสนอผลการผลวิจัย องค์ความรู้ใหม่ ตลอดจนข้อค้นพบ ข้อสรุป และข้อเสนอแนะต่างๆ การนำไปใช้ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยในเรื่องนั้น โดยนักวิจัยจะต้องเขียนในรูปแบบบทความวิจัยที่เป็นมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับและเผยแพร่ในวารสารวิชาการในระดับนานาชาติได้ โดยต้องมีวิธีการเขียนที่ถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานของวารสารนั้นๆ ในระดับสากล การเตรียมต้นฉบับจึงถือว่ามีสำคัญมาก การเลือกวารสารก็เช่นกัน นักวิจัยควรให้ความสำคัญที่วารสารนั้นจะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในแวดวงวิชาการในศาสตร์นั้น

ลักษณะของเคส หรือกรณีศึกษา (Case study)

1. ดำเนินการภายใต้ความเชื่อที่ว่าปรากฏการณ์หรือสิ่งที่ศึกษาไม่สามารถแยกจากบริบทโลกในชีวิตจริงได้อย่างชัดเจน
2. ต่างจากงานวิจัยที่มีการทดลอง (experimental research) ที่มีการควบคุมและเปลี่ยนแปลงธรรมชาติและตัวแปรที่สนใจ โดยกรณีศึกษานั้นจะมีตัวแปรที่สนใจหลายตัว ที่เป็นมากกว่าข้อมูลทั่วไป
3. อาศัยการรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง หลายวิธี ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อเท็จจริง
4. ใช้ประโยชน์จากกรอบทฤษฎีที่มีอยู่ก่อน ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของเคส หรือกรณีศึกษา (Case study)

1. เพื่อค้นหา (Exploratory case study)
2. เพื่ออธิบาย (Explanatory case study)
3. เพื่อบรรยาย (Descriptive case study)
4. เพื่อทดสอบทฤษฎีหรือสร้างทฤษฎี (Test theory or Generate theory)

ประเภทของเคส หรือกรณีศึกษา (Case study) แบ่งตามระยะเวลาในการศึกษา

1. Snapshot case study : เป็นกรณีศึกษาที่เลือกศึกษาหน่วยวิเคราะห์หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ณ จุดหนึ่งของเวลาที่กำหนด
2. Longitudinal case study : เป็นกรณีศึกษาแบบช่วงเวลา ซึ่งติดตามศึกษาวิเคราะห์หน่วยใดหน่วยหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อสังเกตความเปลี่ยนแปลง อาจนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์แบบ time series
3. Pre-post case study : เป็นการศึกษาหน่วยวิเคราะห์หน่วยใดหน่วยหนึ่งในห้วงเวลาก่อนและหลังเหตุการณ์สำคัญ
4. Patch work case study : เป็นการออกแบบกรณีศึกษาแบบผสม เช่น มีการนำข้อมูลเฉพาะจุดหนึ่งของเวลา ข้อมูลที่ได้จากการติดตามต่อเนื่องและข้อมูลก่อน/หลังเหตุการณ์มาศึกษาเพื่ออธิบายสิ่งที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง
5. Comparative case study : เป็นกรณีศึกษาที่มีหน่วยวิเคราะห์มากกว่าหนึ่งหน่วย เพื่อนำมาเปรียบเทียบ

ขั้นตอนการเขียนเคส หรือกรณีศึกษา

1. เก็บข้อมูลหรือหลักฐานต่างๆจากเคส ให้เพียงพอต่อการนำมาเขียนงานตีพิมพ์ โดยต้องเป็นข้อมูลที่สามารถเชื่อถือได้ และมีความถูกต้อง

2. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลหรือหลักฐานต่างๆ โดยแบ่งเป็นหลายประเภท ดังนี้

- Pattern matching : ทำนายหรือคาดการณ์ผลลัพธ์ของการศึกษา แล้วเปรียบเทียบกับผลการการศึกษาที่เกิดขึ้นจริง

- Explanation building : กำหนดคำอธิบายที่พิเศษเฉพาะ เช่น ทฤษฎี เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูล

- Time-series analysis : ศึกษาดูแนวโน้มตามเวลาแล้วจับคู่ (matching) กับคำอธิบายที่น่าจะเป็นไปได้

- Logic models : เป็นความต่อเนื่องอย่างซับซ้อนของหลายเหตุการณ์ และศึกษาดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ(สาเหตุ) กับตัวแปรตาม (เหตุการณ์)

- Cross-case synthesis : ผลการศึกษาหรือสิ่งที่ค้นพบถูกวิเคราะห์ข้าม case หลาย case และอธิบายขยายผลไปยัง case อื่นๆ หรือประชากรส่วนใหญ่

3. อภิปรายและสรุปผลจากเคสที่ได้ โดยใช้หลักการทางวิชาการ และเอกสารอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลที่สามารถเชื่อถือได้ และเป็นที่ยอมรับในวงการนั้นๆ

4. กรณีที่มีภาพถ่ายจากเคส ควรใส่เพิ่มในรายงานตีพิมพ์ เพื่อเพิ่มน้ำหนักในรายงานเคส หรือกรณีศึกษานั้นๆ
